

УДК 811.111'42

ПОНЯТТЄВО-ЦІННІСНИЙ ЗМІСТ КОНЦЕПТУ МОЛОДІСТЬ (НА МАТЕРІАЛІ СУЧАСНОГО БРИТАНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКОГО ХУДОЖНЬОГО ДИСКУРСУ)

О. В. Бешлей

м. Чернівці, Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича
oliabeshlei@gmail.com

Запропоноване дослідження фокусується на встановленні змістового й аксіологічного потенціалу концепту МОЛОДІСТЬ. Розглядається кваліфікація референтів, виражених номінативними лексемами на позначення *молодості* та *молоді* як основних іпостасей концепту. У роботі застосовується інтерпретативно-текстовий аналіз, спрямований на виокремлення когнітивних ознак повсякденного поняття *молодість*. У текстовому просторі ці параметри відображають кореляцію індивіда і соціуму, постаючи на фоні таких психологічних чинників, як інтуїція, емоції, інтелектуальні поривання, свідомі і несвідомі рішення. Виявлення когнітивних ознак здійснюється на основі аналізу сполучуваності слів-супровідників (атрибутивні, посесивні, предикативні синтаксичні конструкції) та слів-репрезентантів концепту. Референти кваліфікуємо експліцитно – на підставі буквальних значень мовних виразів, та імпліцитно – на основі встановлення інференцій. Відтак, у ході аналізу акцентуємо увагу на присутності суб'єкта дискурсу, який вказує на вектор аксіологічного навантаження. Об'єктом дискурсу виступає *молодість* як явище або *молодь* як представник класу. Відповідно до наявності типових характеристик розкриваємо онтологічні, телеологічні, утилітарні, параметричні та репрезентативні когнітивні ознаки. Ступінь актуалізації даних ознак зумовлює структуру поняттєво-ціннісного змісту концепту.

Ключові слова: концепт; когнітивна ознака; аксіологічне маркування; імплікатура; експлікатура; інференція.

Вступ. Запропоноване дослідження фокусується на встановленні змістового потенціалу концепту МОЛОДІСТЬ з урахуванням асоціативних зв'язків та аксіологічної спрямованості. Даний концепт тлумачимо як динамічну ментальну одиницю, що виникає у процесі дискурсивної взаємодії як результат наповнення мовної форми змістом й відбиває соціокультурні уявлення представників британської та американської спільнот про феномен *молодість* крізь призму авторської свідомості. Його зміст утворюють «наочні» ознаки, які зумовлені вагомими соціокультурними, історичними, морально-етичними еталонами та ідеалами. У роботі виокремлюємо онтологічні, телеологічні, утилітарні, репрезентаційні, параметричні когнітивні ознаки. Це універсальні характеристики, які позначають *молодість* і *молодь* та співвідносять їх з різними етнокультурними реаліями. Художні тексти постають інформаційним каналом, що транслює ці реалії на сучасному етапі.

Аналіз останніх джерел. Для опису ознак застосовуємо методик у когнітивно-дискурсивної інтерпретації, що дозволяє розкрити імплікатури (небуквальні аспекти смислу) та експлікатури (буквальний смисл) концепту у художньому дискурсі [4, с. 6]. Реалізація концепту МОЛОДІСТЬ у дискурсі передбачає проведення аналізу сполучуваності елементів концептуальної структури. Йдеться про дослідження валентних структур і синтаксичних конструкцій номінативних лексем концепту та їх дериватів та опис відповідних когнітивних механізмів. Оскільки значення слова не можна встановити поза контекстом, визначення сполучуваності по праву вважають однією з найбільш об'єктивних методик його опису [3, с. 167]. У роботі втілюються синтаксична, семантична та лексична сполучуваність. І хоча такий аналіз традиційно відноситься до структурної лінгвістики, на даному етапі розвитку когнітивної науки ним послуговуються з метою розкриття змістового потенціалу концептів. Це підтверджується думкою багатьох лінгвістів [2; 3; 5]. Відтак, вербальний опис змісту, що лежить за словом, здійснюється на базі потенційного набору активованих слів-супровідників, які виконують функцію кваліфікаторів у ієрархічній системі культурно-маркованих одиниць. Таке вербальне оточення зумовлює перспективізацію концепту у дискурсі.

Мета статті – окреслити тенденції синкретичної актуалізації абстрактної (*молодість* як вікова категорія) та конкретної (*молодь* як вікова група) іпостасей концепту МОЛОДІСТЬ у британсько-американському художньому дискурсі ХХІ століття. Шляхом виокремлення типових ознак розкриваємо повсякденне поняття *молодь* на фоні ключових характеристик повсякденного поняття *молодість*. Кількісні підрахунки та опис когнітивних ознак відтворюють результати аналізу 2648 дискурсивних контекстів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сучасні технологічні досягнення спонукають письменників писати про гіпотетичне майбутнє, як правило, коментуючи сьогодення і викликаючи самоаналіз. У світі, де тепер кожен може обмінюватися ідеями швидше, ніж будь-коли раніше, люди мають відносно більше свобод: ставлять під сумнів концепцію особистості, частіше піднімають

питання взаємовпливу тіла, мозку і душі. Для молодого покоління, котре переважно і є суб'єктом сучасної літератури, згадані тенденції набувають особливої ваги. Концепт МОЛОДІСТЬ, як динамічне утворення, що реагує на усі коливання у суспільстві, не залишається застиглим фрагментом дійсності, а під впливом культурно-ціннісних факторів зазнає певних перевтілень у літературі. Художній британський дискурс XXI століття – це відлуння радикальних змін. Внутрішні і міжособистісні конфлікти, роздуми підлітків про своє призначення у світі – ось найпоширеніші «молодіжні» теми [6]. У сучасній американській літературі відтворені, в основному, вічні життєві орієнтири. З одного боку, спостерігаємо бажання бути особливим, подобатися і любити, бути безкомпромісним, стильно виглядати. З іншого боку, *молоді* притаманні лінь, звичка сперечатися з дорослими, песимістичність настроїв, бажання жити не стільки у реальному, скільки у віртуальному світі [7].

Згадані аспекти складають план вираження концепту МОЛОДІСТЬ у британській та американській літературі XXI століття і відображені своєрідним набором слів-супровідників, які належать різним частинам мови. Супровідники з найвищою частотністю говорять про вектор актуальності певної когнітивної ознаки. Виокремлені із дискурсу ознаки повсякденних понять *молодість* і *молодь* репрезентують фон вираження концепту, що безпосередньо вказує на динаміку концепту. Частотність їх актуалізації подаємо у вигляді таблиці.

Тип ознак	Британський дискурс	Американський дискурс
Онтологічні	37 %	33 %
Телеологічні	29 %	26 %
Утилітарні	16 %	21 %
Репрезентаційні	11 %	14 %
Параметричні	7 %	6 %
Всього	100 %	100 %

Як свідчать результати аналізу сполучуваності, у більшості розглянутих дискурсивних контекстів актуалізуються онтологічні ознаки. Типовими засобами мовного втілення даного типу ознак є вільні словосполучення, що відображають загальне сприйняття *молодості* і *молоді* як сутнісних категорій. Розглянемо їх актуалізацію на текстовій площині. *And this is all that is left of it – only a **vision of my youth! Only a moment: a moment of strength, of romance, of glamour – of youth!**... A **flick of sunshine up on a strange shore, the time to remember, the time for a sigh, and – goodbye!*** (D. Mitchell) З наведеного фрагмента випливає, що *швидкоплинність* – не тільки одна зі стрижневих онтологічних ознак *молодості*, а єдина, яка визначає її суть і рівень значущості для англomовної лінгвокультури. На жаль, час швидко минає, і через роки молодість згадується лише як один момент (*only a moment, flick of sunshine*). Озираючись у минуле, людина бачить свою колишню силу, міць, славу (*strength, romance, glamour*), від яких тепер залишилися лише похмурі тіні.

Сучасна молодь характеризується ілюзією своєї винятковості, розвиненою чуттєвістю, легковажністю, ігноруванням традицій і невмінням осягати глибину культурного досвіду. Соціально-типові ознаки відкривають поведінкову сферу, вказують на ціннісні орієнтири. Слід відзначити особливу *сприйнятливість* до всього нового. У контексті: *We were **our youthful selves, the future bright and promising before us. Everything was new.*** (N. Sparks) онтологічна ознака *впра у майбутнє* подана імпліцитно і виведена на основі інтерпретації супровідних лексем *promising, bright future*.

У молодому віці *емоції* домінують настільки сильно, що складають альтернативу справжнім цінностям. У прикладі: *He is a very bright **young man** who has **trouble making eye contact, doesn't communicate very well, speaks in movie quotes** from time to time, and **sings certain songs** repetitively as a means of **self-calming**.* (J. Picoult) когнітивна ознака *емоційна нестійкість* виводиться із контексту й за допомогою слів-супровідників *trouble, speaks in quotes, self-calming* імплікує вагомий вплив на соціалізацію героя. Відтак, стверджуємо, що молодість – час *прийняття внутрішніх правил поведінки*.

«Романтичний» підліток літератури цього періоду нагадує образи початку XIX століття і несе в собі риси ідеалізації. Ознака *схильність ідеалізувати* імплікується контекстуальним значенням у фрагменті: *When **you're young**, you want your **emotions** to be **like the ones you read about** in books. You want them to **overturn** your life, **create and define** a new **reality**.* (J. Barnes) Зосередженість на собі і мрійливість провокують бажання відчувати себе героєм улюбленого твору (*the ones you read about*). Це, вочевидь, допомагає абстрагуватися від зовнішніх проблем й спробувати створити власну реальність (*create a new reality*). Особливо важко доводиться тінейджеріві, якщо батьки намагаються прищепити йому загальнолюдські цінності, які останнім часом раптом стали «немодними», а в середовищі підлітків – і зовсім предметом глузувань. Відтак, супровідні лексеми (*naïve young man*)

маніфестують ознаку наївність у прикладі: *It hadn't been just a matter of a **rather naïve young man** finding himself **ill at ease** among a **posher** and more **socially skilled** peers.* (J. Barnes) Розглядаємо важкість соціальної адаптації (*ill at ease*) молодого героя.

Онтологічна ознака внутрішня суперечливість у фрагменті: *Right now Clare sits on the **threshold of adolescence** with her **faith** in one hand and her **growing skepticism** in the other, and all she can do is try to **juggle** them, or **squeeze** them together until they **fuse**.* (Ch. Palahniuk) репрезентується субстантивним лексемами *faith*, *skepticism* та предикатами *juggle*, *squeeze*, *fuse*, які імплікують такі характерні риси сучасної молоді, як невизначеність та невміння обирати між пріоритетами. Мінливість настроїв як основна ознака повсякденного поняття есплікується змістом наступного висловлювання: *For his part, he was the only one who remained unfazed by her **dizzying teenage mood swings**.* (N. Sparks), в якому йдеться про притаманні тінейджерам емоційні коливання.

Сукупність **телеологічних ознак** свідчить про дискурсивне втілення повсякденного поняття *молодь* у рамках критеріїв *успішно/неуспішно* та *ефективно/неефективно*, відображаючи причинно-наслідковий характер. У художньому дискурсі XXI століття *молодь* постає як найбільш активна, мобільна і динамічна частина населення, вільна від упереджень і забобонів. У контексті: *A lot of **young people** try to **impress the world** and buy too many things. **Young** people, they **want the whole world**.* (Ch. Palahniuk) за допомогою виділених слів-супровідників імплікується телеологічна ознака максималізм як крайність у поглядах, що продиктована підвищеними вимогами до себе і оточуючих. Звідси інференція про своєрідний підхід сучасної молоді до вирішення проблем, безкомпромісність у діях, які покликані наблизити поставлену мету. Зростання підлітка-максималіста – одвічна загальнолюдська тема, яка проходить лейтмотивом практично в усіх художніх творах XXI ст.

На підставі асоціативного співставлення у наступному дискурсивному фрагменті встановлюємо телеологічні ознаки енергійність і пристрасть до пригод: *I was stepping through the **charmed door of those celebratory, youthful days**. Even the air seemed on fire, subtly **aflame with energy** as it does **when you are young**.* (N. Sparks), які об'єктивуються супровідними лексемами *aflame*, *energy*, *on fire* і передані спогадами героя про палкі молодечі часи.

Відзначимо, що сучасні соціологи трактують *молодість* як період освоєння суспільного простору і рольового репертуару. Підтвердження цьому знаходимо у контексті: *My darling one, you **are young, but inexperienced**, and though you **think the world is at your feet**, it can **rise up and tread** on you.* (I. McEwan), де імплікується підвищена самооцінка на фоні вираженої амбіційності об'єкта дискурсу. Виводимо інференцію про властиве у молодому віці посилення віри у власні сили. Все ж лейтмотивом даного фрагменту є небезпека, яка чатує на *молодь* через її недосвідченість.

І справді, на текстовій площині знаходимо безліч прикладів утілення телеологічних ознак причинно-наслідкового типу. Серед них: незібраність, життєва необізнаність, безтурботність, безвідповідальність, безпорадність. Попри високі амбіції молоді, схильність робити помилки залишається однією з найсуттєвіших характеристик. У фрагменті: *But she was **very young and young persons** ought always be permitted some **licence for folly**. **Old heads did not sit upon young shoulders**.* (N. Gaiman) дану ознаку мотивують фразеологічні одиниці, які вказують на подальше розширення змістового наповнення. Розуміємо, що у деяких випадках неправильні вчинки стають хорошим уроком на майбутнє, однак іноді помилковість рішень залишає гіркий відбиток на все життя.

У світлі згаданих аспектів особливого статусу набуває проблема самовизначення молоді, пошуку свого місця у житті. Дискурсивну актуалізацію спостерігаємо у фрагменті: *I don't just want **to have a year off**, I need one! It's essential – **I'm young, I want some experiences**. I've lived in this bloody suburb all my life. I want **to go and see the world**.* (I. McEwan) Розглянутий контекст тематизує прагнення до самовираження молоді. Із психологічної точки зору дане явище пояснюється формуванням у цей час індивідуального стилю життя і системи особистих морально-духовних цінностей.

Посилення потреби не тільки у соціальній, а й просторовій індивідуальній автономії вбачаємо у тестовому втіленні наступних телеологічних ознак. Зокрема, у фрагменті: *From **a young age**, he had been content to forge **his own path**. He had a lot of interests he pursued **on his own**.* (N. Sparks) розглядаємо імплікацію когнітивної ознаки прагнення до самотійності. Стверджується, що саме у молодому віці виникає нестримне бажання торувати власний шлях, адже тільки у такий спосіб здійснюється соціальна ідентифікація і саморозвиток.

Набуває актуальності твердження: «психологія спілкування у молодому віці будується на основі суперечливого переплетення двох потреб: відокремлення (приватизації) і афіліації (приналежності)» [1, с. 130]. Скажімо, у фрагменті: *She entered high school and the **tunnel of communication** between them slowly **bricked shut**. It's a protective mechanism – **teenagers distance themselves from their parents** in preparation for **leaving home**.* (J. Moyes) чітко есплікується типова ознака молоді прагнення відокремлення від батьків, яка проходить “червоною ниткою” у сюжетному плані англомовних

творів ХХІ ст.

Усвідомлення *конкурентоздатності* та *невразливості* – речі, які найбільш солодко сприймаються саме у молодості. Віра у власні можливості й особливе призначення моделює подальшу позицію особи молодого віку у фрагменті: *That feeling of utter **selfishness** transfigures into the common **adolescent intuition** that we are **invulnerable**, but in any event simply **not capable of failure**, not in our present **gloriously fresh state of youthful primacy***. (I. Banks) Сміслові наповнення дозволяє говорити про імплікацію *амбіційності* як однієї з домінантних когнітивних ознак повсякденного поняття *молодь*.

На тлі самоствердження і самореалізації побудова життєвих перспектив не завжди виявляється простим завданням. Різка зміна способу життя, прощання з батьківською домівкою, залучення до нових видів діяльності, спілкування з представниками вищого статусу викликають значну напруженість. Нова життєва ситуація вимагає навичок соціальної адаптації. У такому контексті розглядаємо об'єктивацію **утилітарних ознак**, які розкривають повсякденне поняття у термінах корисно/шкідливо, акцентують на ролі внутрішніх і зовнішніх факторів соціального впливу на молодь.

Правомірно стверджувати, що молодь слід сприймати як об'єкт контролю і маніпуляції з боку глобального медіаринку, що конструюються і створюється не молоддю, а для неї – з метою просування товарів. Відтак, розглядаємо актуалізацію утилітарної ознаки *схильність піддаватися впливу*, яка імпліцитно передається у фрагменті: *She imagined a **society** in which **young men had more to believe in** than brand-name **consumer goods***. (J. Franzen) Зауважимо, що вплив не обмежується лише економічними передумовами – у процесі соціалізації молодь відчуває дію декількох відносно автономних чинників: освітніх установ, однолітків, молодіжних груп. Залежно від системи виховання і моральних цінностей формується специфічний світогляд, проходить переоцінка соціуму.

Заради досягнення вершин у кар'єрі молодь готова жертвувати багатьма аспектами життя, обираючи професійний розвиток за пріоритет, що власне, спостерігаємо у змістовому втіленні наступного контексту: *She was **immature and romantic** and **her career plans** were just **impractical**. As to what exactly **a young woman** was supposed to do with her physical charms, now that girls **no longer got married quite so young***. (J. Franzen) У дискурсі поряд з аналізом імплікації когнітивної ознаки *старанність у роботі* виводимо інференцію, що через *кар'єрні переслідування* молодь не поспішає одружуватись. У такому ж ракурсі аналізуємо фрагмент: *“Luke, **this is the time to do it**. While **we're still young**. **Before** we **have children**. Just picture it. The two of us, **wandering through the world**. Seeing amazing sights. Learning from other cultures.*” (S. Kinsella), де зміст вказує на експлікацію утилітарної ознаки *бажання втигнути все* до появи власних дітей (*before we have children*). Звідси проводимо інференцію про важливість вибору супутника життя і створення сім'ї саме у молодому віці.

У рамках глобалізації й інтеграції сучасна молодь зацікавлена в освоєнні нових професій, пов'язаних з інформаційними системами. Наприклад: *This expansionism provoked one of the most splenetic denunciations, of the **youthful climb** up the **technocratic ladder** on the road to **material success** and **managerial position**, that moved **further***. (N. Gaiman) Спостерігаємо активацію ознаки *зайнятість у сфері технологій*, що імплікується змістом супровідних лексем і постулює тенденції розвитку суспільства ХХІ ст.

Репрезентаційні ознаки представлені нечисленними прикладами в англomовному художньому дискурсі ХХІ століття й переважно акцентують увагу на красі тіла як неодмінному атрибуту молоді. Наприклад: *He was so **young** and **good-looking**, with a **friendly smile** highlighted by **dimples**. He was **lean** and **wiry**, his **broad shoulders** a contrast to his **narrow hips**, and the **unruly mass of brown curls** under his hat was **definitely sexy***. (N. Sparks)

Параметричні ознаки відтворюють вікове аранжування і мають невисоку частотність вживання у дискурсі. Показники варіюються від 25 до 45 років – такими є часові межі для представників молодого віку. Наприклад: *Ellie's mum is an **attractive woman in her forties**, **youthful-looking** enough to get away with faded **blue jeans** and **leather biker jacket***. (N. Hornby)

Аксіологічно марковані ознаки реалізуються у більшості дискурсивних контекстів. Їх змістове навантаження категоризуємо за критерієм *позитивної / негативної* оцінності й унаочнюємо таблицею.

	Позит. оцінка (%)	Негат. оцінка (%)	Всього
Брит. дискурс	76 %	24 %	100 %
Амер. дискурс	68 %	32 %	100 %

Аналіз вказує на відмінності у природі розкриття феномену *молодості* і *молоді* на лінгвокультурному рівні. В англomовному художньому дискурсі ХХІ ст. молодь постає як своєрідне «паливо» для демографічного і соціально-економічного процвітання суспільства; молодість

розглядається як період визначення свого місця в житті, вироблення світогляду і цінностей, досягнення економічної незалежності. Основними завданнями у молодому віці є включеність в усі види соціальної діяльності, а також освоєння різноманітних міжособистісних ролей. Пошук сенсу буття пов'язується зі створенням власної частки культури й індивідуального середовища. Спостерігаємо відмінності у лексичному плані: очевидною є значна редукція засобів вербалізації концепту. Скорочення частотності вживання номінативних лексем, слів-супровідників і відповідно, когнітивних ознак говорять про зниження рівня концептуалізації *молодості* як вікової категорії, вказуючи на втрату значущості даного концепту для британсько-американської лінгвокультури.

Висновки. Розглянуті когнітивні ознаки повсякденних понять актуалізуються у типових контекстах і відображають уніфіковані знання, якими володіє більшість представників сучасної англійської мовної спільноти. За результатами аналізу, контексти вербалізації конкретної іпостасі (*молодь / молода особа* як вікова група) концепту МОЛОДІСТЬ суттєво переважають випадки реалізації абстрактної (*молодість* як вікова категорія) іпостасі. Рівень *типовості / нетиповості* визначаємо на основі узагальнених характеристик *молоді* як окремої соціальної одиниці. Зважаючи на те, що ознаки повсякденного поняття об'єктивні, критерієм встановлення ознак стереотипного уявлення *молодь* є рівень суб'єктивної оцінки їх актуалізації у нетипових контекстах. Даний аспект складає **перспективу** даного дослідження.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кон И. С. Психология юношеского возраста / И. С. Кон. – М. : Просвещение, 1989. – 225 с.
2. Лебедько М. Г. Время как когнитивная доминанта культуры. Сопоставление американской и русской темпоральных концептосфер / М. Г. Лебедько. – Владивосток, 2002. – 244 с.
3. Левицкий В. В. Слова-консоциации и побочный смысл : забытые идеи Г. Шпербера и К. О. Эрдмана / В. В. Левицкий // Методи аналізу тексту : збірник наукових праць. – Чернівці : ЧНУ, 2009. – С. 165–182.
4. Мартинюк А. П. Регулятивна функція гендерно маркованих одиниць мови (на матеріалі сучасного англійського публіцистичного дискурсу) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора філол. наук : спец. 10.02.04 “Германські мови” / А. П. Мартинюк. – К., 2006. – 40 с.
5. Рахилина Е. В. Когнитивный анализ предметных имен: семантика и сочетаемость / Е. В. Рахилина. – [Изд. 2-е, испр. и доп.]. – М. : Издательский центр “Азбуковник”, 2010. – 448 с.
6. Tew P. *British Fiction Today* / Philip Tew and Rod Mengham. – London : Continuum, 2006. – 202 p.
7. Rennison N. *Contemporary British Novelists* / Nick Rennison. – London and New York: Routledge, Taylor & Francis Group, 2005. – 195 p.

Джерела ілюстративного матеріалу

8. Barnes J. *The sense of an ending* / Julian Barnes. – New York: Vintage Books, a division of Penguin Random House, 2017. – 176 p.
9. Franzen J. *Purity* / Jonathan Franzen. – New York: Farrar, Straus and Giroux, 2016. – 608 p.
10. Gaiman N. *Stardust* / Neil Gaiman. – New York: HarperEntertainment, 2007. – 256 p.
11. Hornby, N. *About a boy* / Nick Hornby. – London: Penguin Books, 2007. – 232 p.
12. Kinsella S. *I've got your number* / Sophie Kinsella. – New York: Dial Press, 2012. – 448 p.
13. McEwan I. *Atonement* / Ian McEwan. – Toronto: Vintage Canada, 2007. – 368 p.
14. Mitchell D. *Cloud atlas* / David Mitchell. – London: Sceptre, 2014. – 356 p.
15. Moyes J. *Me before you* / Jojo Moyes. – London: Penguin Books, 2016. – 448 p.
16. Palahniuk C. *Lullaby* / Chuck Palahniuk. – New York: Doubleday, 2002. – 272 p.
17. Picoult J. *Leaving time* / Jodi Picoult. – New York: Ballantine Books, 2015 – 496 p.
18. Sparks N. *Nights in Rodanthe* / Nicholas Sparks. – New York: Grand Central Publishing, 2016. – 272 p.

REFERENCES

1. Kon, I. S. (1979). *Psichologija ūnošeskogo vozrasta: (problemy formirovaniâ ličnosti)* [Psychology of adolescence: (problems of personality formation)]. Moskva, Russia: “Prosvešenie”.
2. Lebed'ko, M. G. (2002). *Vremia kak kognitivnaia dominanta kul'tury: sopostavlenie amerikanskoï i russkoï temporal'nykh kontseptosfer* [Time as the cognitive dominant of culture. Comparison of the American and Russian Temporal Conceptspheres]. Vladivostok, Russia: Izd-vo Dal'nevostochnogo un-ta.
3. Levickij, V. V. (2009). *Slova-konsociacii i pobochnyj smysl : zabytye idei G. Shperbera i K. O. Erdmana* [Words-Consociations and the Secondary Meaning: Forgotten Ideas by G. Shperber and K. O. Erdman]. *Metody analizu tekstu : zbirnyk naukovykh prats*, 165–182.
4. Martyniuk, A. P. (2006). *Regulyativna funktsiia henderno markovanykh odynyts movy (na materialy suchasnoho anhlovnoho publitsystychnoho dyskursu)* [Regulatory function of gender-marked units of language (based on the material of contemporary English journalistic discourse)]. Extended abstract of Doctor's thesis. Kyiv, Ukraine.
5. Rahilina, E. V. (2010). *Kognitivnyj analiz predmetnyh imen: semantika i sočetaemost* [Cognitive analysis of subject names: semantics and compatibility]. Moskva, Russia: Izdatelskij centr “Azbukovnik”.
6. Tew, P. (2006). *British Fiction Today*. London: Continuum.
7. Rennison, N. (2005). *Contemporary British Novelists*. London and New York: Routledge, Taylor & Francis Group.

Literary Sources

8. Barnes, J. (2017). *The sense of an ending*. New York: Vintage Books, a division of Penguin Random House.
9. Franzen, J. (2016). *Purity*. New York: Farrar, Straus and Giroux.
10. Gaiman, N. (2007). *Stardust*. New York: HarperEntertainment.
11. Hornby, N. (2007). *About a boy*. London: Penguin Books.
12. Kinsella, S. (2012). *I've got your number: a novel*. New York: Dial Press.
13. McEwan, I. (2007). *Atonement: a novel*. Toronto: Vintage Canada.
14. Mitchell, D. (2014). *Cloud atlas*. London: Sceptre.
15. Moyes, J. (2016). *Me before you*. London: Penguin Books.
16. Palahniuk, C. (2002). *Lullaby: a novel*. New York: Doubleday.
17. Picoult, J. (2015). *Leaving time: a novel*. New York: Ballantine Books.
18. Sparks, N. (2016). *Nights in Rodanthe*. New York: Grand Central Publishing.

O. V. Beshlei. Axiological content of the concept YOUTH in modern British and American literary discourse. The proposed study focuses on establishing the content of the concept of YOUTH and its axiological potential. The paper uses an interpretive-textual analysis of the discursive embodiment of the concept in the process of distinguishing its cognitive features. The qualification of the referents is expressed by nominative lexemes for designating *youth* and *young people* as the main hypostases of the concept under study. The study qualifies the referents both explicitly – on the basis of revealing literal meanings of verbal expressions, and implicitly – on the basis of establishing the characteristics that follow from the text interpretation. The axiological content of the concept of YOUTH is structured in accordance with the meaning of its cognitive features. In the work we distinguish ontological, teleological, utilitarian, representative, parametric cognitive features, which are stipulated by significant socio-cultural, historical, moral and ethical standards and ideals. Discursive implementation of the concept of YOUTH involves analyzing the compatibility of the elements of the conceptual structure. The analysis points to the differences in the nature of the disclosure of the phenomena under study at the linguistic and cultural levels. In the English-language literary discourse of the twenty-first century *young people* appear as a kind of “fuel” for the demographic and socio-economic prosperity of the society; at the same time, youth is regarded as a period of determining the individual’s place in life, the development of world outlook and values, and the achievement of economic independence. The suggested analysis allows us to draw conclusions about the evolution of the concept of YOUTH in the literary discourse.

Keywords: concept; cognitive feature; axiological marking; implicature; explicature; inference.

О. В. Бешлей. Понятийно-ценностное содержание концепта МОЛОДОСТЬ на материале современного британско-американского художественного дискурса. Исследование фокусируется на установлении содержательного и аксиологического потенциала концепта МОЛОДОСТЬ. Применяется интерпретативно-текстовый анализ дискурсивного воплощения концепта в процессе выделения его когнитивных признаков. Рассматривается квалификация референтов, выраженных номинативных лексемами для обозначения *молодости* и *молодежи* как основных ипостасей концепта. Референты квалифицируются эксплицитно – на основании освещения буквальных значений языковых выражений, и имплицитно – на основе установления характеристик, вытекающих из текстовой интерпретации. В соответствии со значениями когнитивных признаков структурируется понятийно-ценностное содержание исследуемого концепта.

Ключевые слова: концепт; когнитивный признак; аксиологическое маркирование; импликатура; экспликатура; инференция.